
مسائل جمعیتی و بهداشت باروری

مؤلفین

سیما نظرپور

الهام ضرغامی

مریم بهنام مرادی

مهری رباط جزئی

محبوبه لطفی

اعضای هیات علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین - پیشوا

عنوان و نام پدیدآور	مسائل جمعیتی و بهداشت باروری / مولفین سیما نظریور - [و دیگران].
مشخصات نشر	تهران: جامعه‌نگر؛ ورامین - پیشوا: دانشگاه آزاد اسلامی (ورامین - پیشوا). ۱۳۸۹.
مشخصات ظاهری	۲۴۰ ص: مصور، نمودار.
شابک	۳۹۰۰۰ ریال: 978-600-101-065-1
وضعیت فهرست‌نویسی	فیا
یادداشت	مولفین سیما نظریور، الهام ضرغامی، مریم بهنام‌مرادی، مهری رباط جزئی، محبوبه لطفی.
یادداشت	کتابنامه.
موضوع	تنظیم خانواده
موضوع	جمعیت‌شناسی.
شناسه افزوده	نظریور، سیما. ۱۳۴۷-
شناسه افزوده	دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین - پیشوا
رده‌بندی کنگره	۱۳۸۹ / م RG۱۳۶
رده‌بندی دیویی	۶۱۳/۹۴
شماره کتاب‌شناسی ملی	۲۰۶۶۳۹۶

- مسائل جمعیتی و بهداشت باروری
- تألیف: سیما نظریور - الهام ضرغامی - مریم بهنام‌مرادی - مهری رباط جزئی - محبوبه لطفی
- ناشر: جامعه‌نگر با همکاری دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین - پیشوا
- نوبت و سال چاپ: اول / ۱۳۸۹، شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه
- طرح جلد: الله مرادی
- لیتوگرافی: آبرنگ؛ چاپ: افرنک؛ صحافی: چاوش
- بها: ۴۹۰۰ تومان
- شابک: ۱-۰۶۵-۱۰۱-۶۰۰-۹۷۸

مراکز پخش و فروش

○ نمایشگاه و فروشگاه مرکزی جامعه‌نگر و نشر سالمی

تهران: خ انقلاب - مقابل درب اصلی دانشگاه تهران - خ قصر رازی - خ نظری غربی - شماره ۸۴.
تلفن: ۶۶۳۹۳۷۱۶ - ۶۶۳۹۴۱۸۷

حقوق مادی و معنوی این کتاب برای مولفین محفوظ است.

مقدمه مؤلفین

بنام آنکه جان را فکرت آموخت

جهان و هر چه در او هست سهل و مختصر است ز اهل معرفت این مختصر دریغ مدار
مقوله سلامت همواره در جامعه از اهمیت ویژه و چشمگیری برخوردار است، چرا که تلاش در
جهت بهبود و ارتقاء سلامت جامعه در واقع به معنای بسترسازی برای داشتن نیروی انسانی سالم، با
نشاط و خلاق به عنوان مهمترین عامل و ابزار پیشرفت در جامعه است و زیربنای رسیدن به جامعه
سالم، برخورداری جمعیت از سلامت در ابعاد جسمی، روحی، فرهنگی و اقتصادی است. افزایش
سریع و بی رویه جمعیت پیامدهای مختلفی بدنبال خواهد داشت که نتیجه عدم تطابق نیازهای جامعه
با امکانات موجود می باشد. برنامه های تنظیم خانواده و اجرای دقیق آن یکی از راههای تعدیل رشد
جمعیت، هماهنگ نمودن آهنگ رشد جمعیت با شرایط و امکانات موجود در جامعه و دسترسی به
جامعه ای سالم و کارآمد می باشد. در برنامه های وزارت بهداشت و درمان و آموزش پزشکی، به
منظور گسترش برنامه های تنظیم خانواده در ایران، موزش نقش نخست را ایفا می کند و در راستای
دستیابی به هدف توسعه آموزشی، واحد درسی «جمعیت و تنظیم خانواده» برای کلیه رشته های
تحصیلی در تمام مقاطع دانشگاهی ارائه شده است.

مجموعه حاضر فراهم آمده از جدیدترین مراجع معتبر پزشکی، مامایی، بهداشتی و آخرین
اطلاعات علمی موجود در مقالات به انضمام معرفی سایتهای مرتبط می باشد که مطالعه فراگیر را بر
اساس رئوس مطالب تعیین شده از سوی شورای انقلاب فرهنگی برای دانشجویان پزشکی، مامایی،
پرستاری، بهداشت و سایر رشته ها و همچنین دیگر علاقه مندان امکان پذیر می سازد.
با امید اینکه انتشار این کتاب بتواند قدمی هر چند کوتاه در راستای نشر فرهنگ آموزش و ارتقاء
سلامت جامعه و پیشبرد اهداف آموزشی و تربیتی دانشجویان عزیز باشد.

گروه مؤلفین

سیما نظریپور، الهام ضرغامی، مریم بهنام مرادی، بهری رباط جزی، محبوبه لطفی

اعضای هیئت علمی دانشگاه آزاد اسلامی واحد ورامین - پیشوا

سال ۱۳۸۹

فهرست

فصل ۱: جمعیت و جمعیت‌شناسی

۳	جمعیت
۳	انواع جمعیت
۵	جمعیت‌شناسی
۶	چرخه جمعیت‌شناسی
۷	میزان رشد جمعیت
۸	ساختار جمعیت
۸	ترکیب جنسی جمعیت
۱۰	ترکیب سنی جمعیت
۱۳	توزیع جغرافیایی جمعیت
۱۴	حرکات جمعیت
۱۴	تولد و باروری
۱۵	مرگ و میر
۱۶	مهاجرت
۱۷	ازدواج و طلاق
۱۸	شاخص‌های جمعیتی
۱۸	شاخص‌های ولادت و باروری
۲۱	شاخص‌های مرگ و میر
۲۳	شاخص‌های مهاجرت
۲۴	شاخص‌های ازدواج و طلاق
۲۶	مشکلات ناشی از افزایش بی‌رویه جمعیت
۲۷	چشم‌انداز جمعیتی
۴۱	اپیدمیولوژی تنظیم خانواده و حرکات جمعیت
۴۳	سیاست‌های جمعیتی
۴۴	اجزاء سیاست‌های جمعیتی

فصل ۲: بهداشت باروری و تنظیم خانواده

تنظیم خانواده در جهان و ایران	۴۹
تنظیم خانواده	۴۹
اهمیت تنظیم خانواده	۴۹
اهداف تنظیم خانواده	۵۱
بهداشت باروری	۵۲
بهداشت جنسی	۵۳
تاریخچه تنظیم خانواده در ایران	۵۵
قانون تنظیم خانواده و جمعیت	۵۷
استراتژیهای تنظیم خانواده در جهان و ایران	۵۸
استراتژی تنظیم خانواده در ایران	۵۹
فعالیت‌های تنظیم خانواده در ایران	۵۹
زن و شوهرهای واجد شرایط برنامه های تنظیم خانواده	۶۲
میزان حفاظت زوجین	۶۲
تشریح و فیزیولوژی تولید مثل در انسان	۶۳
دستگاه تناسلی مردانه	۶۳
دستگاه تناسلی زنانه	۶۵
قاعدگی	۷۱
بلوغ	۷۲
بلوغ در دختران	۷۳
عوامل مؤثر بر بلوغ	۷۴
خلاصه رویدادهای بلوغ	۷۵
علائم بلوغ جسمانی دختران	۷۶
شاخص های بلوغ	۷۷
زمان دادن اطلاعات به دختران نوجوان	۷۷
بلوغ پسران	۷۸
بهداشت جسمی نوجوانان در دورا بلوغ	۷۹

۸۰	 یانسگی
۸۴	 غربالگری سرطان
۸۴	 سرطانهای شایع خاص در زنان
۸۸	 سرطانهای شایع خاص در مردان
۹۳	 پیشگیری از بارداری
۹۵	 روشهای پیشگیری از بارداری
۹۸	 روش های هورمونی پیشگیری از بارداری
۹۹	 قرصهای ضدبارداری خوراکی
۹۹	 قرصهای ترکیبی
۹۹	 قرص های ترکیبی مونوفازیک
۱۰۴	 قرص های ضد بارداری فازیک (مرحله ای یا مولتی فازیک)
۱۱۱	 قرصهای ضدبارداری جدید
۱۱۱	 یاسمین
۱۱۱	 مارولون
۱۱۱	 قرص های پروژستینی
۱۱۵	 آمپولهای تزریقی پیشگیری از بارداری
۱۱۵	 آمپولهای تزریقی پروژسترونی
۱۱۹	 آمپولهای ترکیبی
۱۲۱	 کپسولهای کاشتنی پروژسترونی (نوریلانت)
۱۲۶	 حلقه های واژینال
۱۲۷	 چسبهای پوستی
۱۲۹	 وسیله داخل رحمی (IUD)
۱۳۷	 پیشگیری از بارداری به صورت اضطراری
۱۳۷	 استفاده از ترکیبات هورمونی
۱۴۰	 استفاده از IUD مسی
۱۴۰	 استفاده از داروهای ضدپروژسترونی و آندروژنی

۱۴۰	روشهای سدکننده
۱۴۱	کاندوم مردانه
۱۴۶	کاندوم زنانه
۱۴۷	دیافراگم واژینال
۱۴۹	کلاهک دهانه رحم
۱۵۱	اسفنج واژینال
۱۵۲	ترکیبات اسپرم کش
۱۵۴	نزدیکی منقطع
۱۵۵	شیردهی
۱۵۵	روش های ریتمیک یا خودداری دوره‌ای
۱۵۷	روشهای پایانی جلوگیری از بارداری
۱۵۸	بستن لوله ها در زنان
۱۶۳	بستن لوله ها در مردان
۱۶۷	آینده روشهای جلوگیری از بارداری
۱۶۷	بهبود روشهای موجود
۱۶۸	روشهای هورمونی جدید جلوگیری از بارداری در زنان
۱۶۸	قرصهای جدید جلوگیری از بارداری
۱۶۸	آمپولهای تزریقی
۱۶۹	کاشتنی ها
۱۷۰	روشهای جدید جلوگیری از بارداری برای مردان
۱۷۰	روشهای هورمونی مردانه
۱۷۰	عوامل موثر بر تولید اسپرم
۱۷۱	عوامل موثر بر بلوغ اسپرم
۱۷۱	سایر روشهای هورمونی در مرد و زن
۱۷۲	واکسنهای ضدبارداری

۱۷۳	وسایل مکانیکی
۱۷۳	کاندومهای مردانه
۱۷۳	وسایل مربوط به سرویکس
۱۷۵	اسپرم کش ها و میکروب کش ها
۱۷۵	عقیم سازی
۱۷۵	عقیم سازی در زنان
۱۷۷	روشهای طبیعی جلوگیری از بارداری
۱۷۷	ابزارهای الکترونیکی
۱۷۷	روشهای ساده اندازه گیری
۱۷۸	ابزارهای اندازه گیری مخاط
۱۷۹	نحوه ارتباط با مردم
۱۸۰	مشاوره
۱۸۰	مشاوره ازدواج
۱۸۱	ازدواج
۱۸۲	هدف ازدواج
۱۸۴	آزمایشات قبل از ازدواج
۱۸۵	خانواده
۱۸۵	اهداف تشکیل خانواده
۱۸۵	ویژگیهای خانواده متعادل
۱۸۶	ویژگیهای خانواده متعالی
۱۸۶	شیوه های تثبیت و استحکام مودت در خانواده
۱۸۷	وظایف والدین نسبت به فرزندان
۱۸۸	مراحل ارتباط
۱۹۱	مشاوره تنظیم خانواده
۱۹۱	مراحل انجام مشاوره تنظیم خانواده
۱۹۳	مشاوره قبل از حاملگی
۱۹۴	حاملگی ناخواسته
۱۹۴	اختلالات مزمن طبی

۱۹۵	مشاوران قبل از حاملگی
۱۹۶	سابقه بیمار
۲۰۵	مشارکت مردان در بهداشت باروری
۲۰۹	خشونت
۲۱۰	موانع
۲۱۱	مشارکت مردان در تنظیم خانواده
۲۱۱	موانع
۲۱۲	سیاست‌های کشوری
۲۱۳	تأثیر آموزش در برنامه‌های تنظیم خانواده
۲۱۴	مراحل مختلف آموزش برنامه های تنظیم خانواده
۲۱۴	روشهای آموزش برنامه های تنظیم خانواده
۲۱۵	انواع برنامه های آموزش تنظیم خانواده
۲۱۵	مسائل و مشکلات آموزش برنامه های تنظیم خانواده
۲۱۶	برنامه‌ریزی در بهداشت و تنظیم خانواده
۲۱۶	ایجاد زمینه
۲۱۶	تغییرات حاصله
۲۱۷	بازدهی
۲۱۷	برنامه ریزی تنظیم خانواده در سطح کشور
۲۱۹	برنامه کشوری تنظیم خانواده
۲۲۲	ارزشیابی برنامه‌های بهداشت و تنظیم خانواده
۲۲۲	تعریف ارزشیابی
۲۲۲	ارزشیابی برنامه های بهداشت و تنظیم خانواده
۲۲۳	شاخص های ارزشیابی برنامه
۲۲۵	منابع
۲۲۵	منابع فارسی
۲۲۷	منابع انگلیسی